

Ăn cắp cái chết - Phiên tòa tại Lạng Sơn năm 1985

Le Van Quy

Nhân lần đi thăm miền Bắc, trong một buổi sáng lang thang không có việc gì làm, tôi đã có dịp tham dự một phiên tòa Đại hình tại Thị xã Lạng Sơn. Lạng Sơn lúc đó còn nghèo lắm, dấu vết chiến tranh trong cuộc chiến năm 1979 với Trung cộng vẫn còn y nguyên. Sau mấy năm mất mùa, mức sống người dân lại càng thê thảm hơn. Thị xã nhỏ "đi dầm bước, đã về chốn cũ" nhưng lại khó mà kiếm được thứ gì để ăn sáng ngoài vài củ khoai luộc và ấm nước chè tươi.

Trong một bối cảnh như thế mà lại có vụ xử một can phạm với tội danh: "**cố sát và cực kỳ ngoan cố, không thành khẩn khai báo**" khiến tôi cảm thấy rờn rợn nhưng lại hết sức tò mò! Pháp đình là một ngôi chòi lá và "tòa án" vẫn còn dùng trống và chiêng để kêu gọi dân chúng tụ tập tham gia phiên xử công khai, đúng với "pháp chế" của nhà nước. Phạm nhân bị truy tố với tội danh: "**cố tình đầu độc người em gái ruột, cũng vừa là hàng xóm**" đã bị giam giữ từ hơn một năm trước, nhưng trông lại là một người có vẻ mặt hiền lành, nhẵn nhục, trên mặt và thân thể còn nguyên dấu vết của nhục hình từ những trận tra tấn, do công an "tức quá" vì "tội đã rành rành như thế mà đánh mãi ... nó vẫn nhất định không chịu khai!" Phiên tòa kết thúc khá nhanh chóng, sau khi chủ tịch hội đồng xử án nêu câu hỏi:

- Tội giết người của anh rõ ràng như ban ngày! Tại sao anh không chịu khai, mà lại còn tìm cách "giả vờ" tự tử để trốn tránh pháp luật.

Và đây là lần đầu tiên sau hơn một năm trời không nói một lời nào, phạm nhân đã mở miệng tự "biện hộ":

- Thừa quan tòa, tôi sống với một đứa con trai 3 tuổi, mẹ nó đã chết vì ... đói và bệnh sau khi sanh nó, vì đói khổ quá, không có gì cho con ăn nên tôi không muốn sống nữa và đã đánh cắp con gà duy nhất của em tôi để nấu một nồi cháo trộn với thuốc độc, dự định sáng dậy hai bố con sẽ ăn để được chết theo mẹ nó. Nhưng chẳng may tôi lại ngủ quên đi nên em rể tôi đã sang "trộm" lại nồi cháo để ăn nên mới ra nông nỗi, chết hết cả nhà, chứ tôi giết chúng nó làm gì! Đúng ra là họ đã "ăn cắp" cái chết của hai bố con tôi!

Được bà mẹ và láng giềng đều bệnh vực nên tòa đã xử tha bổng, và nạn nhân được nói lời cuối cùng trước khi được phóng thích.

- Xin tòa xét cho tôi được ở lại luôn trong tù, vì dù sao cũng còn chút khoai sắn để ăn, chứ bây giờ ra ngoài, tôi cũng sẽ tự tử nữa thì ai chôn tôi?

Đời này đâu còn cái gì gọi là "đáng buồn" nữa phải không?